**Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest**

►**B**

# NÕUKOGU DIREKTIIV 92/13/EMÜ,

## 25. veebruar 1992,

## veevarustus-, energeetika-, transpordi- ja telekommunikatsioonisektoris tegutsevate üksuste hankemenetlusi käsitlevate ühenduse eeskirjade kohaldamisega seotud õigusnormide kooskõlastamise kohta

(EÜT L 76, 23.3.1992, lk 14)

Muudetud:

| | | Euroopa Liidu Teataja | | |
|---|---|---|---|---|
| | | nr | lehekülg | kuupäev |
| ►**M1** | Nõukogu Direktiiv 2006/97/EÜ, 20. november 2006 | L 363 | 107 | 20.12.2006 |
| ►**M2** | Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2007/66/EÜ, 11. detsember 2007 | L 335 | 31 | 20.12.2007 |

Muudetud:

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| ►**A1** | Austria, Rootsi ja Soome ühinemisakt | C 241 | 21 | 29.8.1994 |
| ►**A2** | Akt Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi ühinemistingimuste ja Euroopa Liidu aluslepingutesse tehtavate muudatuste kohta | L 236 | 33 | 23.9.2003 |

▼B

# NÕUKOGU DIREKTIIV 92/13/EMÜ,

## 25. veebruar 1992,

## veevarustus-, energeetika-, transpordi- ja telekommunikatsioonisektoris tegutsevate üksuste hankemenetlusi käsitlevate ühenduse eeskirjade kohaldamisega seotud õigusnormide kooskõlastamise kohta

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 100a,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ([1])

koostöös Euroopa Parlamendiga, ([2])

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ([3])

ning arvestades, et:

nõukogu 17. septembri 1990. aasta direktiivis 90/531/EMÜ veevarustus-, energia-, transpordi- ja telekommunikatsioonisektoris tegutsevate üksuste hankemenetluste kohta ([4]) sätestatakse hankemenetlusi käsitlevad eeskirjad, et tagada võimalikele tarnijatele ja töövõtjatele võrdsed lepingu sõlmimise võimalused, kuid see ei sisalda erisätteid, mis tagaksid selle tõhusa kohaldamise;

olemasolev direktiivi kohaldamist käsitlev siseriiklik ja ühenduse tasandi kord ei ole alati piisav;

tõhusate abinõude puudumine või olemasolevate abinõude puudulikkus võivad takistada ühenduse ettevõtjaid esitamast pakkumisi; seetõttu peavad liikmesriigid selle olukorra parandama;

nõukogu 21. detsembri 1989. aasta direktiivis 89/665/EMÜ riiklike tarne- ja ehitustöölepingute sõlmimise läbivaatamise korra kohaldamisega seotud õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta ([5]) käsitletakse ainult neid pakkumismenetlusi, mis kuuluvad nõukogu 26. juuli 1971. aasta direktiivi 71/305/EMÜ, riiklike ehitustöölepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta, ([6]) viimati muudetud direktiiviga 90/531/EMÜ, ja nõukogu 21. detsembri 1976. aasta direktiivi 77/62/EMÜ, riiklike tarnelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta, ([7]) viimati muudetud direktiiviga 90/531/EMÜ, rakendusalasse;

asjaomaste sektorite hangete avamine ühenduse konkurentsile tähendab seda, et on vaja vastu võtta sätted, mis asjakohase ühenduse õiguse või seda rakendavate siseriiklike eeskirjade rikkumise puhul tagaksid tarnijatele ja töövõtjatele asjakohase läbivaatamise korra kättesaadavuse;

on vaja ette näha oluliselt suurema läbipaistvuse ja mittediskrimineerimise tagamine ning selle tuntava mõju saavutamiseks sätestada tõhusad ja kiired abinõud;

---

([1]) EÜT C 216, 31.8.1990, lk 8
ja
EÜT C 179, 10.7.1991, lk 18.
([2]) EÜT C 106, 22.4.1991, lk 82
ja
EÜT C 39, 17.2.1992.
([3]) EÜT C 60, 8.3.1991, lk 16.
([4]) EÜT L 297, 29.10.1990, lk 1.
([5]) EÜT L 395, 30.12.1989, lk 33.
([6]) EÜT L 185, 16.8.1971, lk 5.
([7]) EÜT L 13, 15.1.1977, lk 1.

▼B

tuleb võtta arvesse teatavate õiguskordade eripära, lubades liikmesriikidel valida järelevalveasutuste mitmete erinevate samaväärse toimega volituste kehtestamise vahel;

üks sellistest võimalustest hõlmab õigust sekkuda otse tellijate hankemenetlustesse, näiteks peatades need või jättes kõrvale otsused või dokumentides või trükistes sisalduvad diskrimineerivad sätted;

teise võimalusena nähakse ette õigus avaldada tellijatele tõhusat kaudset survet, et sundida neid rikkumisi heastama või takistada rikkumisi ning vältida kahju tekitamist;

alati peab saama esitada kahjunõudeid;

kui nõue esitatakse kahjude kohta, mis on seotud pakkumise ettevalmistamise või pakkumismenetluses osalemise kuludega, ei pea kahjunõude esitaja kahjutasu saamiseks tõestama, et kui ei oleks esinenud rikkumist, oleks leping sõlmitud temaga;

hankelepingute sõlmimise korda järgivad tellijad võivad sellest teada anda asjakohasel viisil; selleks peavad sõltumatud isikud kontrollima kõnealuste tellijate kohaldatavaid hankemenetlusi ja -tavasid;

selleks on asjakohane luua tõendamissüsteem, mis võimaldab avaldada *Euroopa Ühenduste Teatajas* hankelepingute sõlmimise korra nõuetekohast kohaldamist käsitleva teadaande;

tellijatel peaks olema võimalus soovi korral kõnealust tõendamissüsteemi kasutada; liikmesriigid peavad neile seda võimaldama; seda saavad nad teha kas ise süsteemi luues või võimaldades tellijatel kasutada mõne teise liikmesriigi loodud tõendamissüsteemi; nad võivad tõendamissüsteemi kohase kontrolli teostamise teha ülesandeks isikutele, kutsealadele või asutuste personalile;

sellise süsteemi kehtestamiseks vajalik paindlikkus tagatakse käesolevas direktiivis sätestatud sellekohaste oluliste nõuetega; tegevuse üksikasjad peaksid olema ette nähtud Euroopa standarditega, millele viidatakse käesolevas direktiivis;

liikmesriikidel võib olla vaja määrata kindlaks tegevuse üksikasjad enne Euroopa standardites sisalduvate eeskirjade saamist või neile lisaks;

kui ettevõtjad läbivaatamist ei taotle, võivad teatavad rikkumised jääda heastamata, kui selleks ei kehtestata erimehhanismi;

seetõttu kui komisjon leiab, et pakkumismenetluse ajal on toimunud selge ja ilmne rikkumine, peaks ta suutma sellele pöörata liikmesriigi pädevate asutuste ja asjaomase tellija tähelepanu, et võetaks vajalikke meetmeid kõnealuse rikkumise kiireks heastamiseks;

ühenduse tasandil on vaja ette näha lepitamisvõimalus, et vaidlusi saaks lahendada vastastikusel kokkuleppel;

käesoleva direktiivi kohaldamine tuleb läbi vaadata samaaegselt direktiivi 90/531/EMÜ kohaldamisega teabe põhjal, mida liikmesriigid esitavad siseriikliku läbivaatamise korra toimimise kohta;

käesolev direktiiv peab jõustuma samaaegselt direktiiviga 90/531/EMÜ;

on asjakohane, et Hispaania Kuningriigile, Kreeka Vabariigile ja Portugali Vabariigile antakse käesoleva direktiivi ülevõtmiseks piisavalt lisaaega, võttes arvesse direktiivi 90/531/EMÜ rakendamise kuupäeva kõnealustes riikides,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

▼B

1. PEATÜKK

**Riigi tasandil võetavad abinõud**

▼M2

*Artikkel 1*

**Läbivaatamise korra reguleerimisala ja kättesaadavus**

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiivis 2004/17/EÜ, millega kooskõlastatakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate ostjate hankemenetlused, [1] osutatud lepingute suhtes, välja arvatud juhul, kui selliste lepingute kohta kehtib erand vastavalt kõnealuse direktiivi artikli 5 lõikele 2, artiklitele 18–26, artiklitele 29 ja 30 või artiklile 62.

Lepingud kõnealuse direktiivi mõistes hõlmavad asjade, ehitustööde ja teenuste riigihankelepinguid, raamlepinguid ja dünaamilisi ostusüsteeme.

Liikmesriigid võtavad seoses direktiivi 2004/17/EÜ reguleerimisalasse kuuluvate lepingute sõlmimise menetlustega vajalikud meetmed tagamaks, et tellijate otsuseid saaks läbi vaadata tõhusalt ning eelkõige võimalikult kiiresti kooskõlas käesoleva direktiivi artiklitega 2–2f, kui põhjenduseks on kõnealuste otsuste vastuolu hankeid käsitlevate ühenduse õigusaktide või seda õigust rakendavate riiklike eeskirjadega.

2. Liikmesriigid tagavad, et ettevõtjate vahel, kes võivad esitada kahjunõude seoses mõne pakkumismenetlusega, ei ole mingit diskrimineerimist seetõttu, et käesolevas direktiivis tehakse vahet ühenduse õigusakte rakendavate siseriiklike eeskirjade ja muude siseriiklike eeskirjade vahel.

3. Liikmesriigid tagavad, et läbivaatamise kord koos üksikasjalike eeskirjadega, mida nad võivad kehtestada, oleks kättesaadav mis tahes isikutele, kellel on või on olnud huvi konkreetse lepingu vastu või kes on väidetava rikkumise tõttu kahju kannatanud või võivad kahju kannatada.

4. Liikmesriigid võivad nõuda, et isik, kes soovib otsuse läbivaatamist, teavitaks tellijat väidetavast rikkumisest ning oma kavatsusest esitada läbivaatamisnõue, tingimusel, et see ei mõjuta artikli 2a lõike 2 kohast ooteaega ega mõnda muud läbivaatamistaotluse esitamiseks artikli 2c kohaselt ette nähtud tähtaega.

5. Liikmesriigid võivad nõuda, et asjaomane isik esitaks kõigepealt läbivaatamisnõude tellijale. Sellisel juhul tagavad liikmesriigid, et nimetatud nõude esitamine peatab koheselt võimaluse sõlmida leping.

Liikmesriigid otsustavad, milliseid asjakohaseid sidevahendeid, sealhulgas faksi või elektroonilisi vahendeid, tuleb kasutada esimeses lõigus sätestatud läbivaatamise taotlemiseks.

Esimeses lõigus osutatud peatamine lõpeb pärast vähemalt kümne kalendripäeva pikkust tähtaega alates sellele päevale järgnevast päevast, kui tellija saatis oma vastuse faksi teel või elektrooniliste vahendite abil, või kui kasutati muid sidevahendeid, pärast vähemalt 15 kalendripäeva pikkust tähtaega alates sellele päevale järgnevast päevast, kui tellija saatis oma vastuse muid sidevahendeid kasutades, või vähemalt kümme kalendripäeva alates vastuse saamisele järgnevast päevast.

---

([1]) ELT L 134, 30.4.2004, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud nõukogu direktiiviga 2006/97/EÜ (ELT L 363, 20.12.2006, lk 107).

▼B

*Artikkel 2*

▼M2

**Läbivaatamise korrale esitatavad nõuded**

▼B

1. Liikmesriigid tagavad, et seoses artiklis 1 kindlaksmääratud läbivaatamise korraga võetavad meetmed sisaldavad järgmisi volitusi:

kas:

a) võtta esimesel võimalusel vahemenetluse korras ajutisi meetmeid väidetava rikkumise heastamiseks või asjaomaste huvide edasise kahjustamise vältimiseks, sealhulgas meetmeid, mille eesmärk on pakkumismenetluse või tellijate otsuste rakendamise peatamine või nende peatamise tagamine; ja

b) jätta kõrvale ebaseaduslikud otsused või tagada nende kõrvalejätmine ning kõrvaldada lepinguteatest, perioodilisest eelteatest, kvalifitseerimissüsteemi kehtestamise teatest, pakkumiskutsest, lepingu dokumentidest ning teistest kõnesolevat pakkumismenetlust käsitlevatest dokumentidest diskrimineerivad tehnilised, majanduslikud või finantsnäitajad;

või

c) võtta võimalikult kiiresti, võimaluse korral vahemenetlusega ja vajaduse korral küsimust käsitleva lõppmenetlusega meetmeid, v. a punktides a ja b sätestatud, kõigi kindlakstehtud rikkumiste heastamiseks ja asjaomastele huvidele kahju tekitamise vältimiseks, esitades eelkõige korralduse konkreetse summa maksmiseks juhtudel, kui rikkumist ei ole heastatud ega välditud.

   Liikmesriigid võivad valida selle võimaluse kas kõigi tellijate puhul või objektiivsete kriteeriumide alusel määratletud tellijarühmade puhul, säilitades igal juhul asjaomastele huvidele tekitatava kahju vältimiseks sätestatud meetmete tõhususe;

d) ja mõlemal eespool nimetatud juhul maksta kahjutasu isikutele, kellele on rikkumisega kahju tekitatud.

Kui kahjutasu taotletakse põhjendusel, et otsus tehti ebaseaduslikult, võivad liikmesriigid nõuda, et kõigepealt tuleb vaidlustatud otsus kõrvale jätta või ebaseaduslikuks kuulutada, kui nende siseriiklik õigus seda nõuab ja kui neil on selleks vajalike volitustega asutused.

▼M2

2. Lõikes 1 ja artiklites 2d ja 2e nimetatud volitusi võib anda mitmele erinevale asutusele, kes vastutavad läbivaatamise korra eri aspektide eest.

3. Kui lepingu sõlmimisotsuse peab läbi vaatama tellijast sõltumatu esimese astme asutus, tagavad liikmesriigid, et tellija ei saa lepingut sõlmida enne, kui läbivaatamisasutus on teinud otsuse kas ajutiste meetmete või läbivaatamise kohaldamise kohta. Peatamine kestab vähemalt artikli 2a lõikes 2 ja artikli 2d lõigetes 4 ja 5 osutatud ooteaja lõpuni.

3a. Läbivaatamise korral ei pea tingimata olema automaatset peatavat mõju asjaomasele lepingu sõlmimise menetlusele, välja arvatud lõikes 3 ja artikli 1 lõikes 5 sätestatud juhtudel.

4. Liikmesriigid võivad ette näha, et läbivaatamise eest vastutav asutus võib võtta arvesse ajutiste meetmete võimalikke tagajärgi kõigile huvidele, mida võidakse kahjustada, ja samuti avalikule huvile, ning ta võib otsustada kõnealuseid meetmeid mitte rakendada, kui nende negatiivsed tagajärjed võivad olla suuremad kui neist saadav kasu.

Otsus ajutisi meetmeid mitte rakendada ei piira kõnealuseid meetmeid taotleva isiku õigust esitada muid nõudeid.

▼B

5. Lõike 1 punkti c kohaselt makstav summa peab olema piisavalt suur, et tellija loobuks rikkumise toimepanemisest või selle jätkamisest. Kõnealuse summa maksmise eelduseks võib olla lõplik otsus rikkumise tegeliku toimumise kohta.

▼M2

6. Välja arvatud artiklites 2d–2f ette nähtud juhtudel, määratakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud volituste kasutamise mõju juba sõlmitud lepingule kindlaks siseriiklike õigusaktidega.

Lisaks sellele võib liikmesriik ette näha, et pärast lepingu sõlmimist vastavalt artikli 1 lõikele 5, käesoleva artikli lõikele 3 või artiklitele 2a–2f piirduvad läbivaatamise korra eest vastutava asutuse volitused kahjutasu määramisega kõigile rikkumise tõttu kahju kannatanud isikutele, välja arvatud juhud, kui otsus tuleb tühistada enne kahjutasu määramist.

▼B

7. Kui nõue esitatakse kahjude kohta, mis on seotud pakkumise ettevalmistamise või pakkumismenetluses osalemise kuludega, peab kahjunõude esitaja tõestama ainult seda, et on rikutud hankeid reguleerivat ühenduse õigust või seda õigust rakendavaid siseriiklikke õigusnorme ning et tal oleks olnud hea võimalus sõlmida leping, aga kõnealuse rikkumise tagajärjel see võimalus kadus.

8. Liikmesriigid tagavad ka, et läbivaatamise korra eest vastutavate asutuste otsuseid oleks võimalik tõhusalt ellu viia.

9. Kui läbivaatamise korra eest vastutavad asutused ei ole kohtuasutused, peavad nad oma otsuseid alati kirjalikult põhjendama. Lisaks tuleb sellisel juhul ette näha kord, mille kohaselt tagatakse, et kõik järelevalveasutuse võetud väidetavalt ebaseaduslikud meetmed või talle antud volituste väidetava väärkasutamise võib saata kohtulikule läbivaatusele või läbivaatamiseks mõnele teisele asutusele, mis ►M2 asutamislepingu artikli 234 tähenduses on kohus ◄ ning mis on sõltumatu nii tellijast kui järelevalveasutusest.

Esimeses lõigus nimetatud sõltumatu asutuse liikmed nimetatakse ametisse ja vabastatakse ametist samasugustel tingimustel nagu kohtu liikmed, kui on tegemist ametisse nimetamise eest vastutava asutuse, ametiaja ja ametist vabastamisega. Vähemalt kõnealuse sõltumatu asutuse juhil on samasugune juriidiline ja erialane kvalifikatsioon nagu kohtu liikmetel. Sõltumatu asutus teeb oma otsused pärast menetlust, mille käigus kuulatakse ära mõlemad pooled, ja sellised otsused on juriidiliselt siduvad iga liikmesriigi kindlaksmääratud korras.

▼M2

*Artikkel 2a*

**Ooteaeg**

1. Võttes vastu vajalikud sätted, millega tagatakse käesoleva artikli lõikega 2 ja artikliga 2c sätestatud minimaalsetest tingimustest kinnipidamine, tagavad liikmesriigid, et artikli 1 lõikes 3 osutatud isikutel on piisavalt aega tellija tehtud lepingu sõlmimisotsuste kohta läbivaatamisnõude esitamiseks.

2. Direktiivi 2004/17/EÜ kohase lepingu sõlmimisotsuse ja lepingu tegeliku sõlmimise vahele peab jääma vähemalt kümme kalendripäeva alates sellele päevale järgnevast päevast, kui lepingu sõlmimisotsus edastati asjaomastele pakkujatele ja kandidaatidele faksi teel või elektrooniliselt, või kui kasutatakse muid sidevahendeid, vähemalt 15 kalendripäeva alates sellele päevale järgnevast päevast, kui lepingu sõlmimisotsus edastati asjaomastele pakkujatele ja kandidaatidele, või vähemalt kümme kalendripäeva alates lepingu sõlmimisotsuse saamisele järgnevast päevast.

Asjaomasteks loetakse pakkujad, keda ei ole veel lõplikult välistatud. Välistamine on lõplik, kui sellest on asjaomastele pakkujatele teatatud

▼M2

ning see on kas sõltumatu järelevalveasutuse poolt õiguspäraseks tunnistatud või kui välistamise kohta ei saa enam alustada läbivaatamismenetlust.

Kandidaadid loetakse asjaomasteks, kui tellija ei ole avalikustanud teavet nende taotluse tagasilükkamise kohta enne lepingu sõlmimisotsusest asjaomastele pakkujatele teatamist.

Koos teatega lepingu sõlmimisotsusest saadetakse igale asjaomasele pakkujale ja kandidaadile järgmised materjalid:

— asjakohaste põhjenduste kokkuvõte vastavalt direktiivi 2004/17/EÜ artikli 49 lõikele 2, ja

— täpne teade käesolevat lõiget rakendavate siseriiklike õigusaktide sätete alusel kohaldatava täpse ooteaja kohta.

*Artikkel 2b*

**Ooteaja kohaldamise erandid**

Liikmesriigid võivad ette näha, et käesoleva direktiivi artikli 2a lõikes 2 osutatud tähtaegu ei kohaldata järgmistel juhtudel:

a) kui direktiiviga 2004/17/EÜ ei nõuta teate eelnevat avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*;

b) kui ainus asjaomane pakkuja käesoleva direktiivi artikli 2a lõike 2 tähenduses on pakkuja, kellega sõlmitakse leping, ja asjaomased kandidaadid puuduvad;

c) kui konkreetsed lepingud põhinevad dünaamilisel ostusüsteemil, nagu on sätestatud direktiivi 2004/17/EÜ artiklis 15.

Käesoleva erandi kasutamisel tagavad liikmesriigid, et leping tunnistatakse käesoleva direktiivi artiklite 2d ja 2f kohaselt tühiseks, kui:

— on rikutud direktiivi 2004/17/EÜ artikli 15 lõikeid 5 või 6; ja

— lepingu hinnanguline maksumus on võrdne direktiivi 2004/17/EÜ artiklis 16 sätestatud piirmääradega või ületab neid.

*Artikkel 2c*

**Läbivaatamisnõude esitamise tähtajad**

Kui liikmesriigid näevad ette, et igasugune tellija otsuse läbivaatamise nõue, mis käsitleb direktiivi 2004/17/EÜ reguleerimisalasse kuuluva hankemenetluse raames või sellega seoses tehtud otsust, tuleb esitada enne kindlaksmääratud tähtaja lõppu, siis peab see tähtaeg olema vähemalt kümme kalendripäeva alates sellele päevale järgnevast päevast, kui tellija otsus edastati pakkujale või kandidaadile faksi teel või elektrooniliselt, või kui kasutati muid sidevahendeid, vähemalt 15 kalendripäeva alates sellele päevale järgnevast päevast, kui tellija otsus edastati pakkujale või kandidaadile, või vähemalt kümme kalendripäeva alates tellija otsuse saamisele järgnevast päevast. Tellija edastab igale pakkujale või kandidaadile oma otsuse koos kokkuvõtliku seletuskirjaga asjakohaste põhjenduste kohta. Kui läbivaatamisnõue on esitatud käesoleva direktiivi artikli 2 lõike 1 punktis b osutatud otsuste suhtes, mille puhul eraldi teadet edastama ei pea, on tähtaeg vähemalt kümme kalendripäeva alates asjakohase otsuse avaldamise päevast.

▼M2

*Artikkel 2d*

**Tühisus**

1. Liikmesriigid tagavad, et tellijast sõltumatu läbivaatamisasutus tunnistab lepingu tühiseks või lepingu tühisus tuleneb sellise läbivaatamisasutuse otsusest järgmistel juhtudel:

a) kui tellija on sõlminud lepingu ilma lepinguteate eelneva avaldamiseta *Euroopa Liidu Teatajas* ja lepinguteate avaldamata jätmine ei olnud direktiivi 2004/17/EÜ kohaselt lubatud;

b) kui on rikutud käesoleva direktiivi artikli 1 lõiget 5, artikli 2 lõiget 3 või artikli 2a lõiget 2 ja see on jätnud läbivaatamist taotleva pakkuja ilma võimalusest kasutada lepingueelseid õiguskaitsevahendeid, kui rikkumine on toimunud koos direktiivi 2004/17/EÜ rikkumisega, kui selline rikkumine on mõjutanud läbivaatamist taotleva pakkuja väljavaateid lepingu sõlmimiseks; või

c) käesoleva direktiivi artikli 2b punkti c teises lõigus osutatud juhtudel, kui liikmesriigid kasutavad dünaamilisel ostusüsteemil põhinevate lepingute puhul ooteaja kohaldamisest tehtavat erandit.

2. Lepingu tühiseks tunnistamise tagajärjed nähakse ette siseriiklikes õigusaktides.

Siseriiklikes õigusaktides võib ette näha kõigi lepinguliste kohustuste tagasiulatuva tühistamise või piirata tühistamise ulatust kohustustega, mis alles vajavad täitmist. Viimasena nimetatud juhul näevad liikmesriigid ette muude karistuste kohaldamise artikli 2e lõike 2 tähenduses.

3. Liikmesriigid võivad ette näha, et kuigi leping on lõikes 1 nimetatud põhjustel sõlmitud ebaseaduslikult, võib tellijast sõltumatu järelevalveasutus jätta lepingu tühiseks tunnistamata, kui järelevalveasutus leiab pärast kõigi oluliste aspektidega tutvumist, et teatavad olulise avaliku huviga seotud põhjused nõuavad lepingu mõju säilitamist. Sellisel juhul näevad liikmesriigid ette alternatiivsed karistused artikli 2e lõike 2 tähenduses, mida kohaldatakse lepingu tühiseks tunnistamise asemel.

Lepingu kehtivuse puhul võib majanduslikke huve pidada olulise avaliku huviga seotud põhjuseks ainult siis, kui erandlikel juhtudel kaasneksid lepingu tühiseks tunnistamisega ebaproportsionaalsed tagajärjed.

Olulise avaliku huviga seotud põhjusteks ei ole siiski asjaomase lepinguga otseselt seotud majanduslikud huvid. Lepinguga otseselt seotud majanduslike huvide hulka kuuluvad muu hulgas lepingu täitmise edasilükkumisest tulenevad kulud, uue hankemenetluse alustamisest tulenevad kulud, lepingut täitva ettevõtja vahetamisest tulenevad kulud ja lepingu tühisusest tulenevate õiguslike kohustuste kulud.

4. Liikmesriigid näevad ette, et käesoleva artikli lõike 1 punkti a ei kohaldata, kui:

— tellija leiab, et lepingu sõlmimine ilma teate eelneva avaldamiseta *Euroopa Liidu Teatajas* on direktiivi 2004/17/EÜ kohaselt lubatud;

— tellija on avaldanud *Euroopa Liidu Teatajas* käesoleva direktiivi artiklis 3a kirjeldatud teate oma kavatsuse kohta sõlmida leping; ja

— lepingut ei ole sõlmitud enne vähemalt kümne kalendripäeva pikkuse tähtaja möödumist alates nimetatud teate avaldamisele järgnevast päevast.

5. Liikmesriigid näevad ette, et käesoleva artikli lõike 1 punkti c ei kohaldata, kui:

— tellija leiab, et lepingu sõlmimine on kooskõlas direktiivi 2004/17/EÜ artikli 15 lõigetega 5 ja 6;

▼M2

— tellija on saatnud asjaomastele pakkujatele lepingu sõlmimisotsuse koos käesoleva direktiivi artikli 2a lõike 2 neljanda lõigu esimeses taandes osutatud põhjenduste kokkuvõttega; ning

— lepingut ei sõlmitud enne vähemalt kümne kalendripäeva möödumist alates sellele päevale järgnevast päevast, kui lepingu sõlmimisotsus edastati asjaomastele pakkujatele faksi teel või elektrooniliselt, või kui kasutati muid sidevahendeid, vähemalt 15 kalendripäeva alates sellele päevale järgnevast päevast, kui lepingu sõlmimisotsus edastati asjaomastele pakkujatele, või vähemalt kümme kalendripäeva alates lepingu sõlmimisotsuse saamisele järgnevast päevast.

*Artikkel 2e*

**Käesoleva direktiivi rikkumised ja alternatiivsed karistused**

1. Artikli 1 lõike 5, artikli 2 lõike 3 või artikli 2a lõike 2 rikkumise korral artikli 2d lõike 1 punktiga b hõlmamata juhtudel näevad liikmesriigid ette lepingu tühiseks tunnistamise vastavalt artikli 2d lõigetele 1–3 või alternatiivsed karistused. Liikmesriigid võivad ette näha, et tellijast sõltumatu järelevalveasutus teeb pärast kõigi oluliste aspektide hindamist otsuse, kas tunnistada leping tühiseks või kohaldada alternatiivseid karistusi.

2. Alternatiivsed karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Alternatiivsed karistused on järgmised:

— tellijale trahvide määramine või

— lepingu kestuse lühendamine.

Liikmesriigid võivad anda järelevalveasutusele laialdase otsustamisõiguse, et võtta arvesse kõiki asjaomaseid tegureid, sealhulgas rikkumise raskusastet, tellija käitumist ning artikli 2d lõikes 2 osutatud juhtudel seda, millises ulatuses jääb leping kehtima.

Kahjutasu määramine ei ole asjakohane karistus käesoleva lõike tähenduses.

*Artikkel 2f*

**Tähtajad**

1. Liikmesriigid võivad ette näha, et artikli 2d lõike 1 kohane läbivaatamistaotlus tuleb esitada

a) enne vähemalt 30 kalendripäeva möödumist alates sellele päevale järgnevast päevast, mil

   — tellija avaldas direktiivi 2004/17/EÜ artiklite 43 ja 44 kohase lepingu sõlmimise teate, eeldusel et nimetatud teates on esitatud põhjendus selle kohta, miks tellija otsustas sõlmida lepingu ilma eelneva teate avaldamiseta *Euroopa Liidu Teatajas*; või

   — tellija teavitas asjaomaseid pakkujaid ja kandidaate lepingu sõlmimisest, tingimusel et nimetatud teave sisaldab direktiivi 2004/17/EÜ artikli 49 lõikes 2 sätestatud asjakohaste põhjenduste kokkuvõtet. Käesolevat võimalust kohaldatakse ka käesoleva direktiivi artikli 2b punktis c osutatud juhtudel;

b) igal juhul enne vähemalt kuue kuu möödumist alates lepingu sõlmimisele järgnevast päevast.

2. Kõigil muudel juhtudel, sealhulgas artikli 2e lõike 1 kohaste läbivaatamistaotluste puhul, määratakse läbivaatamistaotluse esitamise tähtajad kindlaks siseriiklike õigusaktidega vastavalt artikli 2c sätetele.

▼B

2. PEATÜKK

**Tõendamine**

▼M2

*Artikkel 3a*

**Vabatahtliku eelneva avalikustamisteate sisu**

Artikli 2d lõike 4 teises taandes osutatud teade, mille vormi kohta teeb otsuse komisjon vastavalt artikli 3b lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusele, peab sisaldama järgmist teavet:

a) tellija nimi ja kontaktandmed;

b) lepingu eseme kirjeldus;

c) tellija põhjendus selle kohta, miks ta otsustas sõlmida lepingu ilma teate eelneva avaldamiseta *Euroopa Liidu Teatajas*;

d) ettevõtja, kelle kasuks lepingu sõlmimisotsus tehti, nimi ja kontaktandmed; ning

e) vajadusel mis tahes muu teave, mida tellija vajalikuks peab.

*Artikkel 3b*

**Komiteemenetlus**

1. Komisjoni abistab riigihankelepingute nõuandekomitee, mis moodustati nõukogu 26. juuli 1971. aasta otsuse 71/306/EMÜ ([1]) artikliga 1 (edaspidi „komitee”).

2. Käesolevale lõikele viitamise korral kohaldatakse nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsuse 1999/468/EÜ (millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused) ([2]) artikleid 3 ja 7, võttes arvesse nimetatud otsuse artikli 8 sätteid.

▼B

3. PEATÜKK

**Korrektiivmeetmed**

▼M2

*Artikkel 8*

**Korrektiivmeetmed**

1. Komisjon võib alustada lõigetega 2–5 ette nähtud menetlust, kui ta enne lepingu sõlmimist leiab, et riigihankeid käsitlevaid ühenduse õigusakte on tõsiselt rikutud direktiivi 2004/17/EÜ reguleerimisalasse kuuluva hankemenetluse käigus või seoses kõnealuse direktiivi artikli 27 punktiga a nende tellijate puhul, kelle suhtes nimetatud sätet kohaldatakse.

2. Komisjon teatab asjaomasele liikmesriigile põhjused, mis on viinud järelduseni, et on toimunud tõsine rikkumine, ning nõuab selle heastamist asjakohasel viisil.

3. Asjaomane liikmesriik edastab komisjonile 21 kalendripäeva jooksul pärast lõikes 2 nimetatud teate saamist:

([1]) EÜT L 185, 16.8.1971, lk 15. Otsust on muudetud otsusega 77/63/EMÜ (EÜT L 13, 15.1.1977, lk 15).
([2]) EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23. Otsust on muudetud otsusega 2006/512/EÜ (ELT L 200, 22.7.2006, lk 11).

▼M2

a) kinnituse rikkumise heastamise kohta;

b) põhjendatud selgituse selle kohta, miks rikkumist ei ole heastatud; või

c) teate selle kohta, et pakkumismenetlus on peatatud kas tellija algatusel või artikli 2 lõike 1 punktis a sätestatud volituste alusel.

4. Lõike 3 punkti b kohaselt edastatud põhjendatud selgituses võib muude asjaolude seas tugineda sellele, et väidetava rikkumise suhtes kohaldatakse juba kohtuliku läbivaatuse menetlust või artikli 2 lõikes 9 nimetatud läbivaatamist. Sel juhul teatab liikmesriik komisjonile kõnealuse menetluse tulemuse niipea, kui see saab teatavaks.

5. Kui on teatatud pakkumismenetluse peatamisest kooskõlas lõike 3 punktiga c, teavitab asjaomane liikmesriik komisjoni peatamise lõpetamisest või mõne muu pakkumismenetluse alustamisest, mis on täielikult või osaliselt seotud sama küsimusega. Uue teatega kinnitatakse väidetava rikkumise heastamist või esitatakse põhjendatud seletus selle kohta, miks seda ei ole tehtud.

▼B

## 4. PEATÜKK

## Lepitamine

▼M2

_____

▼B

## 5. PEATÜKK

## Lõppsätted

▼M2

*Artikkel 12*

**Rakendamine**

1. Komisjon võib komiteega konsulteerides nõuda liikmesriikidelt teabe esitamist siseriikliku läbivaatamiskorra toimimise kohta.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile igal aastal nende läbivaatamisasutuste poolt vastavalt artikli 2d lõikele 3 tehtud kõigi otsuste teksti koos põhjendustega.

*Artikkel 12a*

**Läbivaatamine**

Komisjon vaatab käesoleva direktiivi rakendamise läbi hiljemalt 20. detsembril 2012 ja esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande direktiivi tõhususe kohta, eelkõige alternatiivsete karistuste ja tähtaegade tõhususe kohta.

▼B

*Artikkel 13*

1. Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud meetmed enne 1. jaanuari 1993. Hispaania Kuningriik võtab nimetatud meetmed hiljemalt 30. juunil 1995. Kreeka Vabariik ja Portugali Vabariik võtavad kõnealused meetmed hiljemalt 30. juunil 1997. Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile.

▼B

Kui liikmesriigid need meetmed võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid jõustavad lõikes 1 nimetatud meetmed samaaegselt direktiivis 90/531/EMÜ sätestatud meetmetega.

3. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud siseriiklike põhiliste õigusnormide teksti.

*Artikkel 14*

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

▼M2

—————